

Standpunt ONDERHOUDSP LICHT

1. De huidige wetgeving voldoet niet

- De gemeenteraad kan autonoom beslissen om de onderhoudsplicht niet toe te passen. In een 20-tal gemeentes is dit het geval. Dit scheidt een ongelijkheid tussen de rusthuisbewoners onderling. Bij de ene bewoner wordt wel teruggevorderd bij de kinderen, bij de andere niet. Beiden kunnen in het hetzelfde rusthuis verblijven. Heel wat gemeentes overwegen bovendien om de onderhoudsplicht af te schaffen. Reden hiervoor is dat in heel wat gevallen het bedrag van de teruggevorderde bedragen lager ligt dan de gemaakte kosten.
- De terugvorderingschaal is wel éénvormig geworden, maar blijft onrechtvaardig in functie van het (gekende) inkomen.
- Afschaffing geeft aanleiding tot het zich bewust verarmen voor opname in een rusthuis.
- In een aantal gemeentes die de afschaffing doorvoerde, wordt de vrije keuze van rusthuis niet echt gerespecteerd.

2. Vooropgestelde basisprincipes

- Het tekortschieten van de algemene solidariteit op federaal, Vlaams en gemeentelijk niveau mag niet automatisch afgewenteld worden op de familiale solidariteit.
- De vrije keuze van een rusthuis dient behouden te blijven, met daaraan verbonden de (financiële) verantwoordelijkheid voor de gemaakte keuze.
- Luxe- en comfortkosten kunnen niet verhaald worden op de belastingbetaler.
- Terugvordering dient behouden te blijven, enkel '*als stok achter de deur*' voor personen/gezinnen die zich bewust verarmen.
- Terugvordering moet echter de uitzondering worden en niet de regel.

3. Concreet voorstel

De gemiddelde dagprijs ligt vandaag nog steeds te hoog voor een modaal pensioen. De basisreden is een te lage algemene solidariteit. Het is onverantwoord dat er een terugvordering bij de kinderen gebeurt voor bewoners die deze dagprijs niet kunnen betalen. De Vlaamse Ouderenraad stelt voor om enkel die kostprijselementen in rekening te brengen die een gevolg zijn van persoonlijke keuzes van de rusthuisbewoner. Enkel deze kostprijselementen kunnen teruggevorderd worden bij de kinderen.

Het Vlaams ministerieel besluit van 14 februari 2007 bepaalt dat **de dagprijs** minimaal de kostenelementen bevat voor huisvesting en verzorging van de bewoner, die beschouwd worden als deel uitmakend van de normale activiteiten van een rusthuis (inwerkingtreding vanaf 1 juli 2007).

Op basis van dit Vlaams ministerieel besluit overlopen we welke verblijfskosten al dan niet in aanmerking mogen genomen worden voor terugvordering bij de kinderen via de wetgeving op de onderhoudsplicht.

(1) Basishulp- en dienstverleningspakket / inbegrepen in de dagprijs

Commentaar:

De elementen die hier opgesomd staan, dienen minimaal aanwezig te zijn in elk rusthuis. Een aantal elementen worden vandaag al door enkele overheden vergoed (RIZIV, animatie, VIPA...). Eén van de redenen van de hoge dagprijs vandaag is het feit dat het verplegend en verzorgend personeel in een doorsnee rusthuis hoger is dan de RIZIV-norm. Dit extra personeel wordt teruggevorderd via de dagprijs. De Vlaamse Ouderenraad stelt vast dat de RIZIV-norm hier te laag ingeschat werd om te voorzien in de werkelijke zorg van de rusthuisbewoner (ongeveer 20% te laag). De algemene solidariteit schiet hier duidelijk tekort. Deze kost mag dan ook niet teruggevorderd worden via de onderhoudsplicht.

De Vlaamse Ouderenraad stelt voor dat de elementen die opgesomd worden in het basishulp- en dienstverleningspakket op geen enkele wijze teruggevorderd kunnen worden van de kinderen van de rusthuisbewoner.

(2) Basishulp- en dienstverleningspakket / mag als extra vergoeding

Commentaar:

Wat de supplementen betreft (= de extra vergoeding in ministerieel besluit): abonnement TV, telefoon, internet, was van het persoonlijk linnen, maaltijd op de kamer voor valide personen, dranken buiten de maaltijd, supplementaire voeding buiten de maaltijden op

individuele vraag, pedicure, manicure, kapper, animatie met aantoonbare meerkost (bv. busuittap), herstelling kleding, vervoerskosten, mortuarium...

Het betreft hier in hoofdzaak kosten die de persoon zelf genereert. Deze kosten kunnen dan ook teruggevorderd worden van de kinderen.

(3) De voorschotten ten gunste van derden

- **De voorschotten die overeenstemmen met (2) kunnen teruggevorderd worden van de kinderen.**

Commentaar:

Het betreft hier dezelfde uitgaven, maar dan toegeleverd door externen.

- **De voorschotten die niet overeenstemmen met (2)**

a. Bij de **voorschotten ten gunste van derden** zijn heel wat **medische uitgaven (zorgfunctie)**: honoraria huisarts, medicatie, hospitalisatiekosten, verzorgingsmateriaal, kosten voor hulpmiddelen.

Deze medische uitgaven kunnen niet teruggevorderd worden bij de kinderen.

b. **De andere voorschotten ten gunste van derden kunnen wel teruggevorderd worden van de kinderen.** We denken aan: alle persoonlijke aankopen op uitdrukkelijke vraag van de bewoner, mortuarium, verzekering burgerlijke aansprakelijkheid, ...

c. **Ter discussie** staan lichte en dadelijk opneembare voedingsstoffen (**enterale voeding, voedingssupplementen**, een speciale maaltijd ter vervanging van de normale maaltijd...) ten belope van de meerkost van een gewone maaltijd. Indien dit gebeurt om ondervoeding tegen te gaan en het dus medisch te verantwoorden is, kan dit niet teruggevorderd worden van de kinderen.

Maandelijks wordt door het rusthuis een duidelijk overzicht opgemaakt van (2) en (3). **Van de totale kostprijs wordt het persoonlijk zakgeld (€ 75 per maand) in mindering gebracht.** Het wettelijk bepaald zakgeld kan niet teruggevorderd worden van de kinderen en dient om persoonlijke uitgaven te financieren. Het kan dus niet gebruikt worden om de dagprijs te betalen, maar wel om persoonlijke uitgaven te financieren die niet met gezondheid gerelateerd kunnen worden.

Tenslotte

A. Het probleem van 'de rusthuizen buiten categorie'. Er zijn nog steeds rusthuizen waarvan de dagprijs fors hoger ligt dan de andere doorsnee rusthuizen van de regio. Meestal is de reden het aanbieden van extra luxe. De Vlaamse Ouderenraad bepleit de vrije keuze van deze rusthuizen. Personen die een rusthuis buiten categorie verkiezen, worden bij de ondertekening van het contract op de hoogte gebracht welke de maximale grens is waarvoor het OCMW tussenkomt. Alles boven deze grens is voor eigen rekening of voor de familieleden. Hiervan wordt het wettelijk gegarandeerd zakgeld afgetrokken (€ 75 per maand).

Hetzelfde geldt voor rusthuizen die naast 'gewone' kamers ook 'luxekamers' aanbieden aan een meerprijs. De meerprijs boven de maximale grens van tussenkomst bepaald door het OCMW wordt – na aftrek van het zakgeld - teruggevorderd bij de kinderen.

B. Heel dit voorstel gaat uit van een degelijk **inkomens- en vermogensonderzoek** bij de bewoners. De middelen van de bewoner worden maximaal gebruikt om de dagprijs te betalen. De Vlaamse Ouderenraad dringt er op aan dat er wettelijk meer mogelijkheden komen voor de OCMW's om te onderzoeken of bepaalde personen zich niet opzettelijk verarmd hebben. Pas vanaf het ogenblik dat al de persoonlijke middelen van de rusthuisbewoner uitgeput zijn, wordt de mogelijke kostprijs die kan teruggevorderd worden van de kinderen in rekening gebracht. De eenvormige terugvorderingstabel wordt dan gehanteerd om in functie van het inkomen te bepalen hoeveel de tussenkomst is voor elk kind apart.

C. Deze nota is gebaseerd op een **Vlaams ministerieel besluit**, terwijl de **onderhoudsplicht een federale bevoegdheid** is. Het is m.a.w. niet voor de hand liggend om het standpunt van de Vlaamse Ouderenraad ook federaal ingang te doen vinden. Een mogelijke tussenoplossing is duidelijk te stellen dat de toepassing van de basisprincipes dient te gebeuren binnen de bevoegdheden van de gemeenschappen en de gewesten.

D. We hebben geen concrete berekening van dit voorstel. Indien dit een serieuze bijkomende kost betekent voor de lokale overheid, dient een federaal solidariteitsfonds in overweging genomen te worden.

Samenvattend: standpunt van de Vlaamse Ouderenraad inzake onderhoudsplicht

Op basis van de nieuwe dagprijsselementen werd een concreet voorstel opgemaakt van de kostprijsselementen die teruggevorderd mogen worden.

- a. Personen die een rusthuis buiten categorie verkiezen, worden bij de ondertekening van het contract op de hoogte gebracht welke de maximale grens is waarvoor het OCMW kan tussenkomen. Alles boven deze grens is voor eigen rekening of voor de familieleden. Hiervan wordt het wettelijk gegarandeerd zakgeld afgetrokken (€ 75 per maand). Hetzelfde principe geldt voor 'luxekamers' die naast 'gewone' kamers in sommige rusthuizen aangeboden worden.
- b. Bij de andere rusthuizen kan terugvordering in hoofdzaak gebeuren voor individuele keuzes van de rusthuisbewoner en niet meer voor kosten waar de algemene solidariteit tekort schiet (vooral RIZIV).
- c. Maandelijks maakt het rusthuis een duidelijk overzicht van de kostprijs van de individuele keuzes van de rusthuisbewoner. Hiervan wordt het wettelijk gegarandeerd zakgeld afgetrokken (€ 75). Het restbedrag kan teruggevorderd worden van de kinderen, volgens de actuele uniforme terugvorderingsschaal.
- d. De gemeenten kunnen niet meer individueel beslissen om de onderhoudsplicht af te schaffen. Ze passen de uniforme terugvorderingsschaal toe.

Noot: S-Plus maakt voorbehoud bij punt d, m.a.w. zij blijven voorstander van de keuze van de gemeentes om de onderhoudsplicht al dan niet af te schaffen.

Vorbereid door de commissie Zorg & Wonen
Besproken op de Raad van bestuur van 20 februari 2008
Goedgekeurd op de Algemene vergadering van 26 maart 2008